

6. søndag efter påske 28. maj 2017

Salmer:

724 Solen stråler over vang

264 Herre Jesus, du som troner

359 Du Ånd fra kirkens første tider

281 Nu nærmer sig vor pinsefest

427 Tak for al din fødsels glæde

294 Talsmand som på jorderige

Prædikentekst: **Johannesevangeliet 15,26-16,4**

Jesus sagde: »Når Talsmanden kommer, som jeg vil sende til jer fra Faderen, sandhedens ånd, som udgår fra Faderen, skal han vidne om mig. Men også I skal vidne, for I har været med mig fra begyndelsen. Sådan har jeg talt til jer, for at I ikke skal falde fra. De skal udelukke jer af synagogerne, ja, der kommer en tid, da enhver, som slår jer ihjel, skal mene, at han derved tjener Gud. Og det skal de gøre, fordi de hverken har kendt Faderen eller mig. Men sådan har jeg talt til jer, for at I, når den tid kommer, skal huske på, at jeg har sagt det til jer. Men jeg sagde det ikke til jer fra begyndelsen, fordi jeg var hos jer.«

I dag handler det om at pege.

Dagens tekstafsnit er fra midt i Jesu lange tale, som han holder på den sidste aften, han var sammen med sine disciple. Skærtorsdag aften. Jesus taler om, hvem han selv er og løfter langsomt sløret for, hvad der skal ske fremover. Både sin egen fremtid, som byder på død og opstandelse, og udsendelse af Helligånden, talsmanden, i sit sted, men også disciplenes fremtid. Jesus opfordrer disciplene til at holde sig tæt til ham, for han er både vejen, sandheden og livet og det sande vintræ. Men han ønsker også at åbne lidt af disciplenes øjne for, dels hvilken opgave, der venter dem fremover og dels hvilken pris, de kan komme til at betale for at udføre den opgave.

Først opgaven: Disciplene skal være vidner. Ordet ”vidne” får nok de fleste af os til at tænke på retssale, dommere og advokater. Man kan blive indkaldt som vidne i en sag, hvis man har set og hørt noget, som kan få afgørende betydning for den sag, som skal afgøres. Typisk vil der være advokater på begge sider, en anklager og en forsvarer, som hver kæmper for deres side. Den ene prøver at få den anklagede dømt, den anden prøver at få ham frikendt og løsladt. Nogle gange bliver det dramatisk og i hvert fald i film og serier er der nogle gange vidner, som bliver følelsesmæssigt påvirkede og ikke kun nøjes med at vidne, men også helt konkret peger på den anklagede og siger, ”Det var ham, der gjorde det”.

Formålet med en retssag er, at der skal falde en retfærdig dom. Sandheden skal frem. Sandheden skal udpeges. Der vil nemlig ofte være en del forskellige versioner af, hvad der er sket i en bestemt situation. F.eks. et skænderi mellem to personer, som førte til vold. Sådan er det også tit i andre sammenhænge. Vi kan have forskellige forståelser af den samme begivenhed. Simpelthen fordi vi er forskellige som mennesker, vi har forskellige erfaringer, forskellige måder at tænke og føle på.

Men på trods af alt det, så er det stadig målet, så godt som muligt, at finde frem til sandheden. Både i retssager, men også i livet generelt. Og vi tror, der findes en. Det er kirkens stædige tanke og tro. Noget er sandt. Noget vakler ikke. Det står i modsætning til alle tidens tanker om, at vi hver især skal finde vores sandhed, at kristendommen kun er én af mange fortællinger, som sætter mennesker i stand til at leve gode liv, og at alt hvad vi gør og er, dybest set er konstrueret af os selv og vores erfaring.

Vi kan godt nok leve forskellige versioner af livet, og vi kan have forskellige holdninger til alt mellem himmel og jord. Og det er fint, at der er frihed til det og mulighed for det. Og det skal der være. Kærlighed og tro tvinger ingen.

Men det er alligevel kristendommens stædige påstand, at noget er sandt. Alt er ikke lige godt eller lige gyldigt. Noget er sandt. Om menneskelivet og om Gud.

Vi kan have mange forskellige billeder af Gud og erfaringer af Gud. For vi er forskellige som mennesker, og vores billeder af Gud er påvirket af vores historie og vores liv og vores forældre.

Men især i Det Nye Testamente bliver billedet af Gud helt skarpt. Med Jesu komme, med beretningerne om ham, så sker der noget. Så tager Gud på en helt ny måde bolig i vores verden. Nu har Gud helt konkret vist sit ansigt. Vist, hvem han er. Vist, hvordan han er. Vist, hvad der er sandt om ham. Bibelen peger i en bestemt retning, og det er mod Kristus.

Derfor har det været provokerende for jøderne, at Jesus påstod, at han netop var sandheden om Gud. De havde ikke erfaringen af, at Gud for alvor overskred skellet mellem menneske og Gud. Godt nok havde de beretningerne om, at Gud gik foran dem i ørkenen i ildstøtte om natten og skysøjle om dagen og kom på besøg hos Abraham. Men at Gud bliver menneske og tager bolig hos os og lever sammen med os over længere tid? Det er uhørt. Det er nyt. Det må være usandt, tænkte jøderne.

Men det er netop Jesu påstand om sig selv. At han var Gud og menneske. At han havde nedbrudt skellet mellem det menneskelige og det guddommelige.

Sådan en påstand skabte forskellige holdninger til Jesus. Nogle afviste ham. Nogle kom til ham, blev helbredt og smuttede igen. Nogle gik aktivt ind i modstanden af ham. Andre fulgte ham og fandt ham troværdig og troede på, at han var den, han sagde, han var. Guds søn. Verdens frelser. At han havde ret, når han pegede på sig selv, som den eneste vej til Gud.

Også i dag er der forskellige meninger om Jesus. Nogle tænker, han er et viist menneske, som på forbilledlig vis har talt om næstekærlighed. Andre tvivler på, at han overhovedet har levet, selvom der er god bevidnelse af hans liv, også uden for evangelierne, nemlig hos samtidige historieskrivere. Nogle tænker, at han nok har ret i meget af det, han siger, men godt nok virker lidt hård indimellem, når han stædigt udpeger sig selv som den eneste vej til Gud.

Andre gør deres bedste for at følge ham, tro ham og have tillid til ham, selvom det bestemt ikke altid er let eller er uden tvivl. Men der er alligevel noget over ham, som man ikke kan komme uden om.

Jesus beder dem, som tror ham og følger ham, om at være hans vidner. Dem, som ikke har andre at sætte deres håb til end Jesus. Dem, som stoler på Guds søn mere end sig selv. Dem beder Jesus om at følge ham og pege på ham.

Det er mit håb, at vi alle må blive mennesker, som sætter alt vores håb til Guds søn selv og som derfor også vidner om ham. Måske lyder det stort eller skræmmende at skulle vidne. Det er ikke nødvendigvis rart at blive indkaldt som vidne i retten. Man risikerer at blive kritisk udspurgt. Og hvad nu, hvis man ikke kan svare på alt det, de spørger om? Bliver nervøs og snubler over ordene, siger ting, der ikke helt giver mening?

Det er en risiko. Men at vidne er i bund og grund lidt mere nede på jorden. At vidne er dybest set at sige tingene, som de er. F.eks. at vi tror, Jesus taler sandt, når han siger, at han er hele verdens frelser. Eller at vi har set glimt, bare små glimt af, at han har al magt i hele verden og i vores liv. Eller at vi har erfaret at troen om ham kan bære på både de glade dage og de tunge dage. At han virkelig har gode planer for os og ønsker at lede os. Kort sagt, at pege på ham og fortælle mennesker, hvilken retning vi forsøger at gå i i vores liv.

At pege på Jesus kan se ud på forskellige måder. Det kan være ved at gå ud og tale med de mennesker, vi møder på gadehjørnet eller i forsamlingshuset, og dele, hvad der betyder noget i vores liv, når vi har lyttet til, hvad der betyder noget i deres liv. Det kan være i en stille samtale hen over hækken, som ender med at vi spørger, om vi må bede til Gud om det smertefulde, naboen har delt. Det kan være i en sms eller et brev til et menneske, som står os nært og som vi ønsker, skal vide noget om det håb, vi har fundet. Vi må hver finde vores måde at gøre det på, som passer til vores temperament og vores evner.

Det vigtigste er, at vi er troværdige vidner. Et menneske, som vidner i en retssag, og som tidligere er dømt for bedrageri, vil have svært ved at få mennesker til at tro på det, han siger. Vores vidnesbyrd – det, vi siger om Jesus - bliver på godt og ondt påvirket af vores øvrige liv. Vi vidner og peger ikke kun med ord, men med hele vores liv, alt, hvad vi er og gør. Hvis vi smiler og er hjælpsomme, og faktisk lader vores kærlighed til andre mennesker skinne igennem og sætte spor i form af kærlige handlinger, så får vores vidnesbyrd større troværdighed. Så får andre mennesker et glimt af, at vores liv ikke handler om og peger på os selv, men på Jesus og andre mennesker. At det i hvert fald er vores ønske og mål. Og videre endnu, hvis vi også efterfølger Jesus på de områder, som er knap så sjove, så gør det indtryk. Hvilken påvirkning får troen på Jesus f.eks. på vores økonomi? På vores holdning til sort arbejde? På den måde, vi bruger og forbruger naturens ressourcer? På den måde, vi taler om hinanden, både når den anden er til stede og ikke til stede? Og på mange andre områder.

Vi har lang vej at gå endnu på mange af de områder, jeg har i hvert fald. Det er godt, at Gud netop frelser os af nåde ved tro og ikke på grund af, at vi præsterer en perfekt efterfølgelse af Jesus, hvor vi lever liv uden fejl. Men vi frelses, når vi sætter vores håb til ham, som er Guds søn, uden fejl og synd, bortset fra alt vores, som han har taget på sig.

Jesus ønsker altså at forberede sine disciple og os på, at livet med ham også handler om at vidne om ham. Fortælle beretningerne om ham til andre, pege på ham, så det vækker forundring, nysgerrighed og tro.

Det andet Jesus ønsker at forberede os og disciplene på, er at det kan komme til at koste noget, og at vi kan komme til at møde modstand. Det græske ord for at vidne er det ord, som vi har på dansk i ordet ”martyr”. At give sit liv for en sag. I dag hører vi i Europa mest om martyrer, som giver deres liv i en selvmordsaktion og i Allahs navn tager andre mennesker med sig i døden, som i mandags i Manchester.

Andre steder i verden er der dog masser af kristne martyrer, mennesker, som forfølges og slås ihjel pga. deres tro på Jesus. De tager ikke mennesker med sig i døden i selvmordsaktioner, for de har lært af deres frelser, Jesus Kristus, at sandhed hænger sammen med frihed og kærlighed. Trofast insisterer de på, at Jesus er sandheden, og nogle af dem går i døden for det. De bliver martyrer for deres fastholdelse af sandheden, for deres stædige pegning på Jesus.

Jesus var klar over, at nogle af hans disciple ville komme til at lide samme skæbne som han selv. De ville blive smidt ud af synagogerne, fordi hovedparten af jøderne desværre ikke kunne acceptere Jesus og de kristne. De insisterede nemlig på, at nu handlede det ikke om at følge de jødiske love og regler. Men om at følge Jesus. Nu var han vejen til Gud.

Så den tidlige kirke har sine martyrer. Vi kender måske beretningerne om Stefanus og Jesu bror, Jakob. Og mange andre blev martyrer, især i kirkens første 300 år. Senere har det varieret med antallet, men der er nok en stigning i dag. I mange lande er der i hvert fald forfølgelser af de kristne, som f.eks. i Egypten, hvor der både ved påsketid og lige for et par dage siden har været dødelige angreb mod koptiske kristne.

Det sker ikke i Danmark i øjeblikket. Men det kan ske, og vi kan lige så godt øve os i at være vidner i kærlighed, frihed, sandhed og troværdighed. Mennesker, som peger på den vej, vi selv har fundet. Kristus. Verdens lys. Guds søn, som kan lede alle mennesker til bedre og mere meningsfulde liv før døden og evigt liv efter døden.

Jesus ved, at det bestemt ikke altid er en let opgave. Så han sender Helligånden, Talsmanden, som hjælp til disciplene og os. Talsmanden skal vidne, og vi skal vidne. Det er dog ikke to forskellige vidnesbyrd. De handler om det samme, om *den* samme. Godt nok virker Talsmanden indimellem i det skjulte og giver mennesker, især i den muslimske verden, drømme og syner om Jesus. Men Talsmanden er dybt afhængig af vores vidnesbyrd, for vi er hans talerør, det er os, som skal pege. Vi er levende vidner om det, Gud har gjort i Jesus, det, han har gjort i vores liv og det, han ønsker at gøre i verden.

Det er opgaven, og det kan komme til at koste noget. Men der er hjælp at hente hos Helligånden. Som Grundtvig siger det i den salme, vi skal synge sidst i gudstjenesten: Talsmanden gør os trods vores svage evner:

visere end Salomon:
visere til dåd at øve,
visere til åndeprøve,
visere til salighed.

Derfor er der håb og i det kan vi finde mod: At Gud selv vil gå med os og lade sin Helligånd fylde os med styrke, mod og de rette ord, når vi får brug for dem.